

Nederlands Dagblad

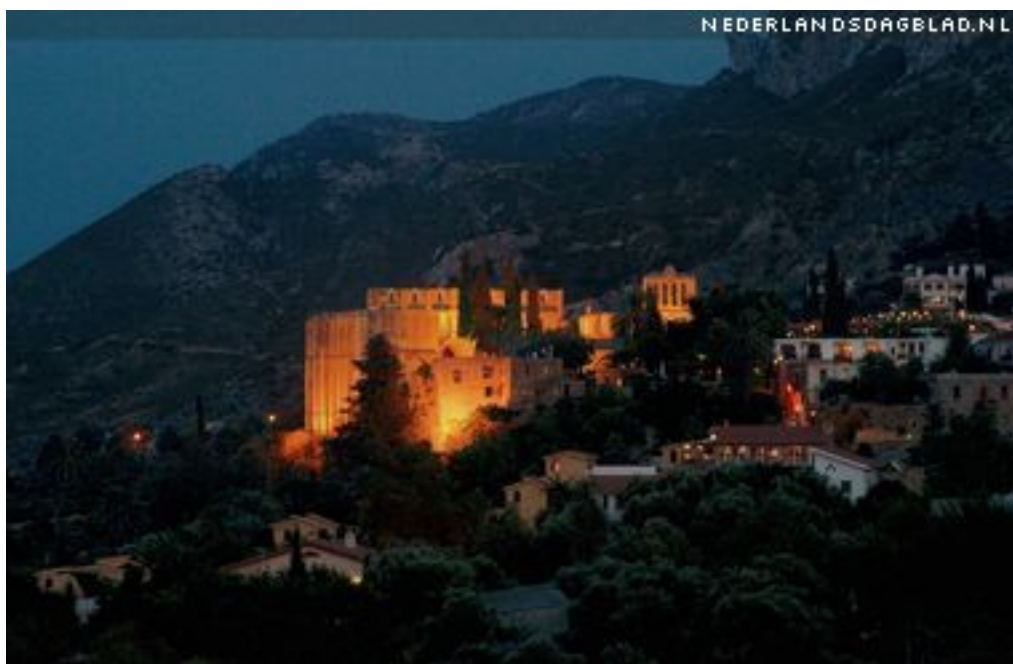
Christelijk betrokken

Consument

Onbekend Noord-Cyprus

Geplaatst: 07 januari 2009 10:10, laatste wijziging: 07 januari 2009 10:49

Je komt er geschiedenis tegen, maar nauwelijks toeristen. Je kunt er uren wandelen zonder anderen te ontmoeten. En het kleine eilanddeel zit vol verhalen. Noord-Cyprus, onbekend stukje Europa.

Elke ochtend rond een uurtje of zes, schuifelt de 73-jarige cafébaas naar de boom op het pleintje en plukt de beste vijgen. Wie het eerst komt, het eerst maalt. En de oude baas is - tot ergernis van zijn burens - al jarenlang de eerste. Zo gaan die dingen in Beylerbeyi. Op het dorpsplein nemen de oude mannen de toestand van het dorp, het eiland en de wereld door. De enige taxichauffeur van het dorp poetst zijn wagen, een kat wast zichzelf in de zon.

De tijd gaat langzamer in dit dorpje tegen een berghelling in Cyprus. Nóórd-Cyprus welteverstaan. De onbekende kant van het eiland. Sinds 1974 leven de Turkse en Griekse Cyprioten gescheiden. De zogeheten Groene Lijn deelt de hoofdstad Nicosia en de rest van het eiland in tweeën. De Republiek van Noord-Cyprus wordt alleen door Turkije erkend. Met als gevolg dat de meeste toeristen alleen de Griekse kant van het eiland kennen.

Sinds een paar jaar is de grens op een paar plaatsen open en kunnen toeristen met de bus of auto van zuid naar noord rijden. Maar het aantal toeristen dat dit daadwerkelijk doet, is klein. Ter vergelijking: Grieks Cyprus trekt jaarlijks bijna drie miljoen toeristen, de Turkse kant moet het met zo'n 300.000 doen. En dat heeft zo z'n voordelen. Het leven in Noord-Cyprus, zoals in Beylerbeyi, gaat z'n aangename, langzame gangetje. Tot die conclusie kwam ook de Britse schrijver Laurence Durrell, in de jaren vijftig.

In zijn boek Bitter Lemons schrijft hij over de Boom der Luiheid die hier in Beylerbeyi zou hebben gestaan.

Wie in de schaduw van de boom ging zitten, zou al zijn zorgen vergeten en niet meer willen werken. Het is de bekendste boom van het eiland en tot ergernis van de Grieks-Cyprioten staat hij nu aan de Turkse kant. Tegenwoordig claimt elke caféhouder in Beylerbeyi dat de boom bij hem voor de deur staat. Maar níét de Boom der Luiheid is de trots van het dorp. Nee, dat is zonder enige twijfel het indrukwekkende Bellapaisklooster.

Witte monniken

Dit 'klooster van vrede' biedt uitzicht op zee en havenplaats Girne. En ook bij deze gotische abdij uit de dertiende eeuw hoort een verhaal. Volgens de overlevering namen de 'witte monniken' van de Orde van Premonstre het niet zo nauw met het celibaat en hadden zij liefjes in het dorp. Tot woede van Rome accepteerden ze uiteindelijk alleen hun éígen zonen als novices. Na de Ottomaanse verovering van Cyprus in 1571 werden de laatste monniken uit het klooster gezet en werd de abdij overgedragen aan de Grieks-orthodoxe Kerk. Inmiddels is de abdij populair als trouwlocatie en worden er regelmatig klassieke concerten gegeven. In de straat voor het klooster zitten de hotels van het dorp, die wandeltochten in de bergen aanbieden. Je wandelt dan door een niet-erkend stukje Europa, en het uitzicht over het eiland is schitterend: rotsen, plukjes dorp en eindeloze zee. Bij helder weer is zelfs Turkije te zien. Hier kun je uren lopen in het gezelschap van slechts vogels.

Terug naar beneden, naar de bewoonde wereld. Alle plaatsen op Cyprus hebben dankzij de tweedeling twee namen en dat wil nog wel eens voor verwarring zorgen. Zeker ook, omdat goede kaarten van het eiland ontbreken. Cyprioten die de weg wijzen, zullen zelden een straatnaam gebruiken. Nee, het is 'links' bij de moskee en 'rechts' bij de benzinepomp.

Richard Leeuwenhart

Op naar Girne ofwel Kyrenia, historisch centrum dat de moeite waard is: kleine nauwe straatjes, een wit kerkje dat dienst doet als iconenmuseum; schommelende vissersbootjes in een historisch haventje, oude havenpanden, terrasjes. Met de zee aan de ene en de bergen aan de andere kant. Hier wil je niet meer weg.

Als het vliegveld Ercan wordt opengesteld voor rechtstreekse internationale vluchten, dan zit het hier zo vol. Nu zijn het voornamelijk Engelsen - Cyprus was een Britse kolonie - die Noord-Cyprus ontdekt hebben. Dat verklaart ook het groeiend aantal vakantiedorpen, waar veel oudere Britten overwinteren.

Aan het eind van het haventje staat het enorme kasteel van Girne. Dit fort, gebouwd in de zevende eeuw door de Byzantijnen als bescherming tegen de Arabieren, heeft heel wat eigenaren gekend. En ook hier duikt weer een bijzonder verhaal op. De koning van Engeland, Richard Leeuwenhart, en zijn kruisvaarders, waren in 1191 op weg naar het Heilige Land. Laat het nu net de boot van zijn verloofde Berengaria zijn, die in de problemen komt en op Cyprus strandt. De Byzantijnse heerser van het eiland neemt Berengaria gevangen, maar zoals een echte ridder betaamt, redt hij zijn bruid en verovert Cyprus.

Een rondgang door de lange gangen, de steile trappen en torens van het fort is een wandeling door de geschiedenis van het kleine eiland. Hier werden kanonnen met grote kogels gevuld, hier vertelden ridders aan grote tafels hun verhalen. Hier liepen Tempeliers, Franken, Venetianen en Ottomanen rond. Allemaal zwaaiden ze de scepter over Cyprus. Aan het begin van de vorige eeuw gebruikten de Britten het kasteel nog als gevangenis en politieacademie. En niet alleen in Girne, maar overal in Noord-Cyprus tref je overblijfselen van het rijke verleden. Het fort herbergt ook het oudste scheepswrak ter wereld. Het wrak is maar liefst 2300 jaar oud en werd eind jaren zestig voor de kust van Girne gevonden. Voor de Grieks-Cyprioten is het nog steeds moeilijk te verkroppen dat ook dít historische pronkstuk in het noorden ligt. Of, zoals velen dit deel blijven noemen: in bezet gebied.

Websites

www.northcyprus.cc

www.panatlas.com

www.cyprus-noord.startpagina.nl